

PESSIGADA

La por de l'11-M

A primera hora del matí vaig sentir fastic. Quan vaig començar a conèixer l'abast de la tragèdia, pena i ràbia. A mesura que passaven els minuts, desolació. A migdia, també inquietud perquè era incompreensible. Perquè no hi havia cap explicació possible al que era una bestiesa que objectivament portaria com a conseqüència moltes coses i cap de bona, per a ningú però sobretot per a la democràcia. Perquè tots sabem quins aires corren pel món, pel nostre món, si més no. Perquè no era difícil imaginar que un cop passat l'impacte emocional, després de retre el sentit homeatge i de donar el condol als familiars de les víctimes, després de superar l'estat de xoc provocat pels animals, després de complir el psicològicament necessari tràmit de dol social... després de tot això, vendria el moment més dur: assumir que davant d'una catàstrofe d'aquestes característiques s'han de donar respostes.

A primeres hores de l'horabaixa, quan la tragèdia ja indicava que el balanç de la massacre seria enorme i quan la pena s'incrementava fins a l'infinit, l'allau internacional de dits acusadors contra el terrorisme del fonamentalisme religiós no em va fer sentir millor però sí entendre que les conseqüències polítiques ja no podien ser iguals. Tant se val qui hagi estat. Res no canvia humanament. Però sí políticament.

Justament per això, quan a l'horabaixa i a la nit, a pesar del que jo entenia com a evident canvi substancial —ahora que insignificant davant el drama— vaig començar a notar, i llavors sentir i veure, el sentiment de frustració en alguns cors de màxims responsables polítics per no poder confirmar la responsabilitat en principi suposada, aleshores va ser quan vaig sentir molta, molta por.

Miquel Payeras

La crònica

11 de març, tragèdia, dolor i incerteses

Dijous, 11 de març

Reaccions espontànies dels valencians. La reacció dels valencians a l'atemptat terrorista de Madrid va ser immediata. Plens extraordinaris als ajuntaments principals, convocatòries silencioses, parades institucionals i concentracions espontànies es van succeir durant tot el dia. El Consell es va reunir d'urgència per condemnar l'atemptat i oferir a Madrid tota la col·laboració necessària. El president de la Generalitat, Francesc Camps, va declarar tres dies de dol oficial i es va sumar a les mostres de condolència per les víctimes. Les al·lusions a ETA van ser constants, com bona part dels seus companys de partit. Al mateix temps, les Corts Valencianes emetien un comunicat de condemna i els partits polítics susprenien la campanya electoral. Les universitats susprenien l'activitat acadèmica i cultural fins dilluns i celebraven actes amb la presència massiva d'estudiants. Als col·legis, la docència se susprenia a partir de divendres a les 14.00 hores.

Al marge de l'activitat política i institucional, la vida social quotidiana també va quedar-ne afectada. La connexió ferroviària amb Madrid va quedar suspesa poc després de conèixer-se la barbàrie i alguns trens que ja havien abandonat les estacions de València i Alacant van interrompre el viatge. Teatres, museus, auditoris i el món de la cultura en general van suspendre tots els actes i programacions previstos. Els sindicats convocaren per a divendres a les 12 hores una parada de quinze minuts per a tots els centres de treball del País Valencià.

Al marge de totes aquestes manifestacions polítiques, socials, culturals i econòmiques, si alguna cosa ha demostrat el rebuig dels valencians als atemptats ha estat la suspensió de la programació fallera durant tot el cap de set-

mana. Les mascletades, els castells de foc i tota mena d'actes es van suspendre per decisió de la Junta Central Fallera i l'Ajuntament de València. El rebuig es feia més evident que mai.

Dol general a Balears. A les primeres hores del matí ningú no sap res en concret. A mesura que es coneix el drama, la vida quotidiana balear pateix un cop molt fort. De manera espontània, més de 500 persones, en les primeres hores, van a donar sang. Més de la meitat, nous donants. Els altres, ja donants, es posen a la disposició del Banc de Sang. Més de 300 persones s'hi interessen telefònicament i donen les dades per fer el mateix si és necessari. Comencen a veure's banderes espanyoles amb crespó negre als balcons.

Al migdia, la plaça de Cort, la de l'Ajuntament de Palma, s'omple de gent que acompanya tots els representants polítics per guardar cinc minuts de silenci. Poques vegades s'ha vist un resposta tan espontània i numèricament important. No és només a la plaça, per tot arreu la gent surt al carrer. El silenci es fa a Palma.

A s'horabaixa, no només se susprenen actes socials i culturals. Moltes empreses ajornen les seves activitats més o menys públiques. El dol és general. Les crides a la participació a la manifestació de l'endemà arriben als mitjans de comunicació de part de tota mena d'associacions, entitats i grups empresarials, a més d'institucions i partits polítics. El Mallorca, igual que el Barcelona i el València, tot i no voler, va ser l'excepció: el negoci és el negoci, i va jugar el partit de futbol. Incompreensible.

Ningú no entén res. Catalunya es lleva amb la notícia més temuda, un atemptat terrorista a Espanya. A mesura que es va coneixent la magnitud de la carnisseria creix la desesperació i el des-

El president de la Generalitat Valenciana, Francesc Camps, encapçalant el seu equip de govern, es va sumar als actes de protesta convocats el matí del dia 12 arreu dels Països Catalans. El ministre de l'Interior, ara ja en funcions, Àngel Acóbes, va atribuir a ETA l'atemptat de Madrid contra diversos trens de rodalia.

concert. L'atribució que va fer el Govern espanyol a ETA de l'autoria de l'atemptat afegia al dol per les víctimes la por a un recrudesència dels atacs institucionals contra el Govern de Catalunya, ERC i el seu secretari general, Josep-Lluís Carod-Rovira. L'ofensiva política i mediàtica de la caverna s'estava gestant, malgrat que des del primer moment tots els dirigents polítics catalans es van afanyar a mostrar la seva solidaritat i el seu suport amb les víctimes. El president de la Generalitat de Catalunya, Pasqual Maragall, en declaració institucional al migdia, demana solidaritat i unitat entre els demòcrates. Continua planant sobre tothom el temor als possibles efectes polítics d'un atemptat, atribuït per l'executiu espanyol a ETA.

Malgrat la incertesa, tots els estaments polítics i socials de Catalunya s'aboquen en mostres de solidaritat cap

a la ciutadania de Madrid. Al migdia, concentracions silencioses aturen l'activitat a tot el Principat. Durant aquest dia es quadruplica el nombre de donacions de sang de ciutadans, que s'obtenen en campanyes de dies. Es fan concentracions silencioses davant la quasi totalitat d'ajuntaments, apareixen balcons i finestres amb senyeres o llençols amb crespons, com a mostra de condol. El president de la Generalitat de Catalunya convoca una manifestació unitària per al dia següent que pretén aglutinar totes les forces polítiques i socials. En aquesta ocasió, a diferència de la manifestació contra el terrorisme convocada fa dues setmanes a la plaça de Sant Jaume —en protesta per la treva d'ETA circumscrita només a Catalunya— el PP accepta anar-hi tot i que imposa com a condició que en el lema de la manifestació figuri la defensa de la Constitució.

El canvi imparabile

Quan apareguen aquestes ratlles ja estarà tot el peix electoral venut. El PP continuarà gaudint de majoria absoluta o suficient per governar sense hipoteques. Ho va pronosticar el conseller de la Generalitat Valenciana Rafael Blasco, que com a visionari és molt més segur que qualsevol pols demoscòpic presumptament científic. Tampoc no pense que el resultat haja sorprès els perdedors. N'hi havia prou de veure com s'ho han treballat els mitjans públics de comunicació social, més la Brunete mediàtica i l'ardor amb què s'ha mobilitzat fins i tot l'església. Enfront, la veritat, és que hi ha hagut poca cosa, tot i reconèixer que ZP s'ha batut com un valent. Però no era la seua hora, i fins i tot no es pot dir que això siga tràgic a la vista de l'equip humà que l'acompanya: Pepín Blanco, Caldera, Carme Alborch, Leire Pajín...

A aquesta basca establerta a Benidorm, justament, li sentírem una prèdica que ens va alçar l'ànim. "L'onada de canvi és imparabile", digué. I un poc més i ens la creiem, confonent la fam amb la gana de menjar; és a dir, els desitjos amb la realitat. El mal és que el canvi necessari i terapèutic que somiàrem encara és verd. Per desgràcia, l'esquerra centrada i alternativa —el PSOE, volem dir— continua immersa en una indefinició enervant i sobrada de necessitats sense ofici ni benefici, ideològicament intercanviables amb feligresos del PP. Solament cal veure i sentir el beat manxec José Bono. Però segur que el canvi arribarà. De moment, hi ha quatre anys més per intentar-ho, al llarg dels quals no faltarà Carlos Fabra que, amb els seus escàndols, ens tira una maneta a les famèliques hosts progressistes.

Paciència, doncs.

J. J. Pérez Benlloch

EL POLS